

КОРОТКІ ВІСТКИ

Вівторок, 10 квітня 1973.

ТРИЧЛЕННИЙ ФЕДЕРАЛЬНИЙ СУД УНЕВАЖИВ стейтову програму допомоги шкільництву у стейті Нью-Джерсі для приватних і парохіальних шкіл. Такі школи мали б доставити фінансову допомогу з Трентону, висотою в 19 з половиною мільйонів доларів, зібраних з населення стейту у формі різних податків. Однак, суд вирішив, що допомога порушувала 6 Першу поправку до Конституції ЗСА про сепарацію Церкви від держави.

НАУКОВЦІ У БРУКЛІНСЬКОМУ ЛАБОРАТОРІЇ добилися незвичайного успіху з вивчення людської крові та формуючих її живих клітин — у тілі живої людини. Лабораторія міститься в Аптоні, на Лонг Айленді, і в ній вперше в історії зроблено експериментальний огляд. Це допоможе лікарям та дослідникам вивчати дуже складний процес створення і формування людської крові, як здоровий, так і хворобливий, а також вивчати вплив різних ліків на людську кров.

КІЛЬКІСТЬ ЛЮДЕЙ НА „ВЕЛФЕРІ“ У НЬО ЙОРКУ зменшилася за минулий місяць на понад 17 000 осіб. Це було рекордне зменшення за цей рік. Працівники суспільної міської опіки більш уважно контролюють тепер кандидатів і одержувачів „велфери“. Це позначилося на значному спаді людей, що перебувають на утриманні міста: деякі „велфери“ побирали по дві допомоги на одну особу, поділюди виявлялись випадки, що допомога йшла для людини, давно померлої, а гроші забирав хтось інший.

АМЕРИКАНСЬКІ КОСМІЧНІ ДОСЛІДЖЕННЯ „ЮНІТЕР-ІІ“, залучені до далекої планети сонячної системи Юпітеру, пролетів уже віддалі в 1,4 мільйона миль від Землі. Науковці з лабораторії космічних дослідів у Пасадіні, Каліфорнія, запустили з ним у космос також і телескоп, який буде досліджувати Юпітер. Дослідна ракета має долетіти до Юпітера в другій половині наступного року.

СЕНАТОР - ДЕМОКРАТ ВІЛІЯМ ПРОКСМАЕР із Вісконсину критикував занадто великі видати на розвідно-інвестиційну службу. Він вважає, що ті видати можна б легко скоротити на один мільйон доларів. Сен. Проксмаер сказав, що точної суми, призначеної на видати розвідки, ніде не опубліковано, але він припускає, що йдеться про яких 6 мільйонів доларів річно.

У ДІЯННІХ ДАЛЕКИХ СЕЛАХ НА ПІВДНІ в Чіле убогі селяни самовільно відбирають у більшості землевласників землю, дають якщо власник посідає менше чим 200 акрів орної землі. За вказівкою марксистського уряду, селяни можуть розпарцувати землю великого землевласника, але не передати її іншому власнику. У Чіле майже остаточно занепадає. За 600 миль від Сантьяго в селі біля Пуерто Монте селяни вбили землевласника, німецького колоніста з давніх часів.

У МОНЕХІНІ ПРОГОЛОШЕНО, що Фондація ім. Конрада Аденауера признала нагороду вартості 10 700 дол. кишечному американському високим комисареві у Західній Німеччині генералові Люшігові Кісесі. Уряд нестержує цієї нагороди мало відпустити у Західній Німеччині, але тому, що 76-тилітній ген. Кісес не буде встигнути туди, то нагороду вручать йому в наступному місяці у Нью-Йорку.

ДО ПРАЦІ ПОВЕРНУЛИСЯ чесько- словацькі комуністичні провідники Густав Гусак, Василь Біляк, Пасиф Корбак і Зденек Жужка, які відішли на Кубу до Фіделі Кастро. Вони переговорювали на Кубі про затиснення політичних, культурних і економічних взаємин та підписали комуністичні договори.

В ІЗРАЇЛІ ПРОГРАВ тамашний військовий міністер генерал Моше Даян, який палило поручат колонізувати Ізраїльські окуповані Ізраїлем арабські землі. Ізраїльський уряд рішив великою більшістю голосів зберегти політику, сформувану від кінця війни у 1967 році, яка забороняє купувати землі в арабських власників на окупованих землях. Ізраїльський прем'єр Голда Меїр і міністер закордонних справ Абеба Ебав вважали, що зміна цієї політики загострить політичну ситуацію і помешає шанси замирення з арабами.

У ГЕЛЬСІНКАХ, ФІНЛЯНДІЯ, ПЕРЕРВАНО на три тижні тамашню Підготовчу конференцію заплановано на літо цього року Паневропейської конференції безпеки. На цій Підготовчій конференції з участю 24-ох держав будуть прийняті до якогось „поступу“, але назагал та підготовка йде так повільно, що не відомо ще, коли паневропейська конференція відбудеться.

ІНДИСЬКЕ ВІСЬКО ВМАРШУВАЛО до малої гімалайської держави Сіккім, яка стояла під „протекторатом“ Індії. Володар Сіккіму король Пальден Тондуп звернувся до Індії за допомогою проти бунту тамашних громадян: коло 15 000 озброєних опозиціоністів вмаршували до столиці Сіккіму Гавтунгу і погрозували здобуттям королівського палацу. Причина бунту — анахронічні диктаторські методи правління короля, який не хоче ввести будь-які політичні реформи, дармащо сам він одружений з однією американкою.

У ЗАХІДНОМУ БЕРЛІНІ ВІДБУЛАСЯ демонстрація коло ста „ліхих“ студентів, насправді комуністів, перед американською амбасадой. Демонстранти прорвали кордон поліції і вибили вікна та поламали входні двері, поки розігнала їх поліція. Демонстранти рекрутувались з студентів недалекого від амбасди політехнікуму.

На два дні відчиняють парк при Білому Домі

Вашингтон. — Розташована на 200 миль на південь від Нью-Йорку американська столиця у ці дні покрита цвітінням: зацвіли тисячі азалій та багато різного виду вишневих дерев і кущів. Маєш Вашингтонський парк, у тому й закордонці, подивляються краєвиди японських садів, які щороку розквітають у першому тижні квітня. З Білого Дому тим часом розповідають, що в суботу й неділю 14 і 15 квітня вперше для публіки буде відчинений доступ до парку при Білому Домі. Цей парк відомий своїм естетичним виглядом, диліжансам та різноманітними квітами. Бажаючи прогулятися по парку будуть супроводжувати його охоронці, а члени обслуги Білого Дому даватимуть відповіді на запитання, але тільки про сам парк; його історію, його планування, види рослин тощо.

Сенатор П. Юзик брав участь в дебатові на тему 18-ої річної північноатлантичної асамблеї

Оттава. — 8-го квітня тут закінчилася в канадському Сенаті дебата над вислідами праці 8-ої річної Північноатлантичної Асамблеї, яка відбулася своєю нарадою в Бонні 20-24 листопада 1972 р. На закінчення дебати 3 квітня з довшою промовою в Сенаті виступив сенатор Павло Юзик, займаючи становище до ряду справ, що стосуються праці цього північноатлантичного парламенту та планів і проектів НАТО, а також до недалекої загальноєвропейської конференції безпеки та співпраці. Сенатор Юзик висловився у підтримку всіх цих членів цієї Асамблеї, які остерігали перед надто досліпим намаганням досягнути погодження з ССРС та союзними блоком. В першій мрі, сенатор підтримував думку і вимоти, щоб найперше цілком впорядкувати внутрішні відносини в НАТО, бо тільки тоді західні держави будуть могли успішно вести переговори з ССРС. Окрему увагу сенатор Юзик привертая питання „обидну ідей та лю-

ПРОФ. Л. ПЛЮЩЕВИ ЗАГРОДИЛИ ПРИСУД

Київ. — Верховний суд Української ССР розглянув дні 5 квітня ц. р. касаційну справу відомого дисидента, математика і працівника Інституту кібернетики, проф. Леоніда Плюща, засудженого на довічне ув'язнення у психіатричний лікарні суворого режиму. У висліді розгляду суд вирішив замінити проф. Л. Плющу ув'язнення у психіатричній лікарні особливого режиму на таке ж довічне перебування у психіатричній лікарні звичайного режиму.

Д-р Орест Попович взяв участь як представник ЗСА в американсько-японській науковій конференції

Нью-Йорк. — Минулого тижня повернувся д-р Орест Попович, професор хемії Бруклінського Коледжу Мисського університету Нью-Йорку, з поїздки до Токио, де він представляв ЗСА, як офіційний обсерватор на Американсько-японській науковій конференції на тему „Електрохімія в неводних розчинах і їх примінення в аналітичній хемії“. Ця конференція відбулася в дні 19-го до 23-го березня і в ній взяла участь американська делегація на чолі з проф. Джорджем У. Скларом, 3 доповідачів і 3 обсерваторів. Представники Японії погодилися 18 доповідей і мали більше обсерваторів. Д-р Орест Попович брав участь в трьох днях Конференції із доповідями та доповідями, д-р Орест Попович заговорив окрему надпрограму дискусійну доповідь, як відповість та доповнення до програмових доповідей з диліжок хемії, які в спеціаль-

У Нью-Йорку відбулася річна нарада представників Відділів „Самопоміч“

Нью-Йорк. 7-го квітня 1973 р. відбулася в Нью-Йорку Річна нарада представників Відділів ОУА „Самопоміч“. В ній взяли участь також члени Головної Управи, Головної Контрольної Комісії та Головного Товариського Суду. На нараді були заступлені 9 Відділів, а саме: Балтимор, Гардфорд, Джерсі Сіті, Елзабет, Ньюарк, Нью-Йорк, Пассейк, Філадельфія, Честер. Центральне Товариство Української Кооперативної (ТУК) репрезентував Юліан Ревай, доволітний голова Головної Управи Самопоміч і почесний. П. член, який склав від Централі ТУК привіт і побажання якнайкращих успіхів у нарадах. Управу Відділів Чикаго, Детройту і Клівленду переслали привіт, а Відділи Чикаго і Детройту переслали теж звіт з їх діяльності.

Наступні моменти відкрили нареду короткою промовою голови Централі Самопоміч Степан Спринський, який, вітаючи присутніх представників Відділів і гостей, заявив, що ОУА „Самопоміч“, як загально-громадська організація вступила в друге 25-річчя діяльності і що так Централія, як і теж Відділи, повинні підготувати свою працю, зокрема на відтинку суспільної Опіки. Голова зв'язував у короткому звіті працю Головної Управи, зокрема після останнього 3-го

Міжнародна Мирова Комісія у В'єтнамі покищо припинила свою діяльність

Сайгон. — Чотиричленна Міжнародна Контрольна Комісія для справ перемир'я у В'єтнамі припинила свою діяльність у протесті проти постійного обстрілювання комуністами гелікоптерів цієї Комісії. В минулу суботу комуністи обстріляли два гелікоптери, які вели членів цієї Комісії на територію під комуністичною контролею, при чому комуністична сторона була заздальгид про це повідомлена. Один гелікоптер був поцілений ракетою, а вав на узбіччя гори, розбився і внаслідок згинувли всі 9 осіб, що були в ньому, між ними й два американські члени залогі. Другий гелікоптер, який летів зараз за ним, був поцілений крісними кулями, але встиг приземлитися, легко пошкоджений, проте без людських втрат. Голова канадської делегації в отій Міжнарод-

Ізраїль перевів рейд у центрі Бейруту, столиці Лівану

Бейрут. — Ізраїльські воляки, прилетівши гелікоптерами від сторони моря до столиці Лівану Бейруту, у найближчого біля Бейруту містечка Сідону, зодіягнені у цивільні одяги, наскочили на будинки, що їх займали командування арабської партизанської організації, вбили коло 30 арабів і між ними другого найвищого етупленого лідера партизанів в центральній партизанській організації Аль Фатах, Мохаммеда Юсефа Найяра. Його дружина була важко поранена, а сина ізраїльські хлопці згинув теж у стрілянині. Згинув теж у стрілянині другий видатний партизанський провідник, Камаль Аджан, а третього знайшли вбитого в його помешканні. Це був перший випадок, що Ізраїль перевів рейд проти партизанських домівок у центрі Бейруту, арабського міста. За ізраїльським повідомленням, ізраїльські перевели атаку проти „баз терористів“ і всі учасники того рейду вернулися, при чому чотири були поранені. Рейд переведено з великою предпазністю на основі детальних інформацій розвідки. Той рейд переведено в кілька годин після того, як арабські терористи намагались скопити ізраїльський літак з ліванської біля столиці Кіпру Нікозії. Водночас інша група тих арабських терористів напала на будинок ізраїльського амбасадора у Нікозії. Обидві ті атаки не вдалися. Ізраїльська сторожа стріляла з скоростріля з вилон літака на атакуючих і вбила одного, другий підлітав, а третій зник. Ті, що атакували будинок ізраїльського амбасадора, кидали туди бомбу, яка наробила матеріальної шкоди, але нікого не вбила ні поранила. Кіпрська поліція вбила одного нападника і захопила трьох арабів. При вилоні і арештованих знайдемо мапу, яка вказувала на повітряний шлях до Триполі в Лівії, як теж листа до кіпрських властей, в якому терористи „просити вибачення“, що війну проти Ізраїлю перенесли на Кіпр.

В'єтконг не буде репрезентований при ООН

Об'єднані Нації, Нью-Йорк. — Курт Вальдгайм, генеральний секретар ООН, повідомив про те, що т. зв. Провізоричний революційний уряд Південного В'єтнаму (В'єтконг) не може мати свого офіційного представника при Об'єднаних Націях. Як відомо, в час підписання договору про перемир'я у Парижі генеральний секретар ООН погодився на те, щоб В'єтконг відкрив своє бюро при Об'єднаних Націях та дістав статус офіційного обсерватора при ООН. Це погодження викликало протести з боку деяких держав в тому й збоку ЗСА. Відмовляючи делегації В'єтконгу права на статус офіційного обсерватора при ООН, Курт Вальдгайм поклався на легальні причини, мовляв, В'єтконг не є ані членом ООН, ані членом будь-якої спеціалізованої агенції ООН. Згідно з дотеперішньою

Валентин Сімянців опублікував книжкою спомини про „Студентські часи“

З друкарні „Свободи“ вийшла накладом автора книжечка Валентина Сімянціва: „Студентські часи“, містечка обкладинка інж. Юрія Матушевського, 174 сторінки, з численними світлинами. Це спомини Автора з років 1923-1929, як він утік з Польщі, де опинився після прогрі українських Визвольних Змагань, до Чехо-Словаччини, і як він студіював у Сільсько-Господарській Академії у Подєбрадах, яку закінчив, як дипломованого інженера гідротехніки. Ця книжечка присвячена С.-Г. Академії, коротка історія якої вкладається до тих споминів. Валентин Сімянців — колишній активний воляк в Армії УНР, видав був уже у В-ві „Червоної Калини“ „Спогади Богданівця“, друкував теж свої спогади в різних журналах. На цю останню книжечку склалася фейлетон, друкований у „Свободі“ та згодом доповнений додатковими рукописом. У книжці поміщені світляни найвидатніших діячів С.-Г. Академії. Автор — відомий скульптор, що виставляв свої твори на кількох виставках Об'єднання мистців українців в Нью-Йорку, живе постійно у Вашингтоні, де бере активну участь у місцевому громадському житті.

Економічна допомога для ССРС — це скріплювання „потенційного ворога“, твердить „Дейлі Телеграф“

Лондон. — Під промовистим наголовком „Кни гармати — наше масло“, консервативний щоденник „Дейлі Телеграф“ застанаовляється над наслідками економічної допомоги, яку вже дав і яку хоче навіть збільшити для ССРС західний світ, намагаючися втримувати добросусідські взаємини з ССРС. „Дейлі Телеграф“ пише: „Не зважаючи на низький життєвий стандарт, незадовільну економічну продуктивність і просто неймовірну зли стає колективізованого сільського господарства, Варшавський Пакт досягнув військовий переваги у відношенні три до один над НАТО в Європі і це продовжує збільшуватися. Якщо щонебудь має вийти з конференції в справі європейської безпеки і взаємного збалансування обмеження збройних сил, західні партнери Росії у „відпруженні“ та „коксансгенції“ мусять переконатися, що справжній перешкода до дійсного порозуміння впливає з теперішнього невинного здебальсування. Загрозованим фактом є те, що і сучасна, у негнійному розпорядженні, військова сила дає перевагу будь-яку опирадану вимогу легітимної оборони. Дійсне довір'я можна буде досягнути тільки шляхом набавого більшого обмеження збройних сил з боку Варшавського Пакту, як з боку НАТО. Але Росія відмовляється поступитися. Вона самозадоволено і явно очікує дальших обмежень з боку НАТО шляхом відтагнення

УВАН вшановує пам'ять проф. Володимира Міяковського в першу річницю смерті

Нью-Йорк. — Вшановуючи пам'ять померлого минулого року керівника Музею Архіва УВАН і дійсного члена УВАН, видатного літературознавця й історика с.п. проф. Володимира Міяковського, Українська Вільна Академія Наук у ЗСА присвячує йому пленарну конференцію. Відбудеться конференція в суботу 14 квітня ц.р. у програмі конференції, що її відкриє

УКРАЇНСЬКА ХРОНІКА

ЦЕСУС ПАМ'ЯТІ Д-РА Д. ДОНЦОВА

Нью-Йорк. — З приводу смерті бл. д-ра Дм. Донцова Центрального Союзу Українського Студентства (ЦЕСУС) опублікував окреме повідомлення, який „віддає пошану і честь д-рові Дмитрові Донцову, як одній із найважливіших постатей в історії України в двадцятому столітті“. На похороні бл. Дм. Донцова у Св.т. Вавилу Вруку 4 квітня ЦЕСУС репрезентувала д-р Іля Чикава, яка також сказала прощальне слово від імені українських студентів в часі похоронної трізни.

В НЬО ЙОРКУ ВІДБУДЬСЯ ПАНЕЛЬ ПРО 1-шу ДИВІЗІЮ УНА

Нью-Йорк (О.Л-ній). — Першою імпрезою, якою Крайова Управа Братства кол. воляків 1-ої Української Дивізії Української Національної Армії в ЗСА починає відзначувати щорічний ювілей 30-річчя створення Української Дивізії, буде Конференція-Панель на тему „1-ша Українська Дивізія в історичному аспекті“, що відбудеться в суботу, 14-го квітня 1973 р. о 4-й год. по пол. залі Українського Інституту при 2 Схід 79 вул. в Нью-Йорку. В панелі візьмуть участь: д-р Юліан Ревай, інж. Оксана Шур, проф. д-р Володимир Третьяков, д-р Михайло Сосновський, проф. д-р Олександр Лужницький,

інж. Михайло Личинський, ред. Всеволод Бугайні і д-р Роман Дражницький, як координатор. Після панелі будуть запити й дискусія.

ДОНОВІДІ В ДЕТРОЙТІ, ПАРМІ-КЛІВЛЕНДІ ТА У ПІТТСБУРГІ

Чикаго. — Згідно з інформацією Крайової управи ТУСМ в ЗСА дальній пікль доповідей про сучасний стан в Україні відбудеться в Детройті 13 квітня (залі української католицької парафії св. Йосафата, Воррен, Мич.). Пармі-Клівленді 14 квітня (залі середньої школи парафії УКЦеркви) та у Пітсбурзі 15 квітня (залі української католицької парафії св. Івана Хрестителя). Початок зібрань у Детройті та Пармі — год. 7:30 вечера, а у Пітсбурзі — год. 4 по полудні. Доповідатимуть: д-р Юрій Кульчицький з Огайського університету та д-р М. Сосновський.

ВИСТАВКА М. УРБАНА

Чикаго. — З нагоди виставки українського мистецтва і скульптора Михайла Урбана, Український Інститут Модерного Мистецтва, УТМ, видав великого формату каталог з його 12 творів, з яких деякі репродуковані на кольорових і чорно-білих світлинах. Виставка в домі УТМ триватиме до 20-го квітня, при 2247 West Chicago Avenue.

СВОВОДА

FOUNDED 1898

Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07308

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918. P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07308

Ветерани

Коли на 7-й Сесії УНР-а в грудні минулого року в Лондоні одні промовці висловилися легковажно про „визволення ветеранів“ колишніх українських армій, то привіт імпульсивно заперечували. Промовець перервав свій виступ і згодом перепирав за цю свою необережність зарвагу. Проблема ветеранів актуальна і у нас і в інших народів. Ветерани визвольної війни — революції відходять у засвіти згідно з законом природи. Вони відіграли величезну роль в Західній Україні між двома світовими війнами, ставши там неначе громадською елітою та зайнявши керівні становища в різних ділянках організованого життя — у легальному секторі й у підпіллі. Ветерани, організовані у колишній Стрілецькій Громаді в Америці, відіграли й тут у 20-х і 30-х рр. провідну роль. На жаль, активна участь у громадському житті молодших на одну генерацію колишніх членів і Української Дивізії і УПА не така численна й провідна, як вона могла б бути.

В американському суспільстві дуже актуальна тепер проблема двох з половиною мільйонів чоловіків, що перейшли через В'єтнамську війну. Пішовши до війська і вийшовши з нього здебільша без фахової освіти, цим людям дуже важко знайти працю. З початком цього року було ще коло 300.000, які були або безробітними, або з неохоче прийняли будь-яку „чорну“ роботу. Коло 178.000 не дістали „почесного звільнення“ з війська внаслідок різних провин чи користування наркотиками, і їхня доля особливо гірка. І Президент і Конгрес свідомі розбіжності між теорією, що тих, які боролися за батьківщину, треба особливо шанувати, і практикою — як забезпечити всім їм пристойні умовини життя і праці у післявоєнний час. Але поруч із цим невідправним станом є такі світлі приклади, як заяви деяких колишніх летунів, недавніх повортців з комуністичного полюсу, де вони страшенно натерпілися, що коли б сказати їм знову летіти у бойових місіях — то негайно вилетіли б.

Одну з головних причин проти українських визвольних змагань було виховування юнаків у презирстві до військової служби. Тому ми не мали або мали замало своїх старшин та підстаршин і мусили притягати чужинців. Треба зашпекти український молоді йшу пенсію, інший підхід до війська. Коли Україна має ще перед собою важкий і довгий змаг за волю, то нема місця в українському народі і в українській військовій громаді на пацифізм з його відрадою до військової уніформи.

Першоквітневий жарт

День першого квітня серед багатьох народів святяться, як день веселес і дотепних жартів.

Московські урядові „Известия“ з 1-го квітня 1973 року, як маючи на увазі жартів, надрукували повідомлення ТАСС: „Книжка Урго Калєва Кєкєнєла російською мовою“. Йдеться про книжку, яку щойно видали видавництво „Прогрес“ — збірку промов президента національної держави Фінляндії, виголошених ним у 1967-1973 роках. Така підкреслена увага червоної Москви до столиці Фінляндії Гельсінкі не даремна. Здається, дотепер ще не виходили збірники промов у перекладі на російську мову ні одного президента чи прем'єра вільної країни Заходу і не розповсюджувалися на території, де „партия веде“. Такого лібералізму не допускає ні один вождь „революційного пролетаріату“, не допустив би цього і Л. Брежнев. Підзаголовок книжки звучить: „Добросусідство, співпраця, взаєморозуміння“. Книжка вийшла до 25-річчя укладення договору між СРСР і Фінляндією про „дружбу, співпрацю і взаємну допомогу“. Договір про дружбу? — так, Москва його вимагала і уклала з країною, на яку СРСР напав напередодні Другої світової війни, відібрав фінські землі на північ від Ленінграду, русифікував відібрану територію. На тих відібраних землях загинули десятки тисяч червоноармійців, і між ними багато українців, бо Сталін кидав війська з України на фінський „імперіалістичний“ фронт, хоча формально воювала нібито лише Ленінградська військова округа. Українці, білоруси, грузини мали вмирати — за поновлення Фінляндії! Ніхто й донині не знає, де поділилися кількадесят тисяч совєтських воїнів, які перейшли на фінську сторону або попали в полон, і потім їх ослабла Фінляндія була змушена видати московському ведмедєві.

Московсько-совєтська імперія чинила й чинить натиск на малий фінський, „зневтралізований“ народ. Колись президент Паасікїві, а тепер Кєкєнєла стартуються якоюсь задоволенням московські апетити. Західні демократії лише констатують політичну повільну смерть народу суомі — фінської держави, а Москва вже планує черговий першоквітневий „жарт“ — фінляндизацію Західної Європи.

ФРАНЦІЯ ПІСЛЯ ВИБОРІВ

Париж. — Минув місяць після виборів, які справді були зрушувальними. Го-ді сьогодні повертається до арифметики, бо вона відома. Тепер час на її аналіз.

Голісти дістали більшість, утративши повну перевагу, яку мали з 1968 р., коли втратили понад 100 послів. Це багато, але це не сенсація, бо ця втрата дуже мала в порівнянні з „нормальним“ 1967 роком, коли 1968-ий вважали за винятковий: тоді вибори відбувалися під загрозою лівої революції. І то країною лівої, проти якої рішуче виступила була комуністична партія.

З цього страху перед лівою революцією в останніх виборах всі витягли висновки. Голісти знову ставили наголос на безпеку приходу до влади соціалістично-комуністичної коаліції. Комуністи пішли на опортунізм, на поступки соціалістам, і їхня „спільна програма уряду“ на випадок перемоги у виборах виразно говорила, що ніхто не має наміру ні робити революцію, ні навіть будувати соціалізм, а лише вводити „перехідну демократію“, яка заперечувала б основи наявного режиму. А що цей режим не був такий поганий, що він міг похвалитися за 15 років реальними осягами, у виборах взяли участь 82 відсотки виборців (небувало для Франції число), і в страху перед радикальними змінами — до зміни режиму такі не дійшло.

Але виявилось загальне бажання змін, реформ. Абстрактуючи від назви, „реформатори“ (коаліція Ж.-Ж. Шпайбера й центру) здобула 14 відсотків голосів. Дуже багато здобули соціалісти. Так багато, що говориться про відновлення соціалістичної партії. Комуністи дістали 21 відсоток, що — за винятком 1968 р. — являв від часу закінчення війни нормальний відсоток.

Живемо в добу, коли не можна оперувати „абсолютними поняттями“. Масою на увазі факт, що скала вартості завжди була відносна. Коли в Південній Америці за комуністів чи крайніх лівих голосували пролетаріати, то у Франції пролетаріати в марксистському розумінні (в розумінні класів, які не мають нічого втрачати, крім кайданив) — уже давно нема. Тому „революції“ 1968 р. не могла вдатися. Але й цивілізовані та багаті країни, як ось Франція чи й ЗСА, не позбавлені контрастів. Авжеж, робітник сьогодні заробляє щораз більше, він має помешкання чи хату, їздить власним автомобілем, має вакації (4 платних тижнів у Франції). Перед ним не стоїть проблема обідь, як на Кубі, ні одягу для себе і дітей, як в ССР. Але в порівнянні з загальною ступенем життя він невдоволений.

Тому замість колишнього гасла „Хліб — голодомір“ чи „Земля — селянам“ приходить гасло „якості життя“. Робітник не може задовольнитися самим лише збільшенням платні. Його мучить одурманююча праця на кон-

веєрі чи при будь-якій машині, коли темп цієї одноманітної праці щораз збільшується. Його не зовсім задовольняє і власна хата чи авто, коли міста розростаються так, що він чимраз більше витрачає часу на транспорт і чимраз менше перебуває в хаті, маючи чимраз менше можливості їздити тим автомобілем задля приємності. Ці два моменти дуже болять не лише робітникам, але й середнім та навіть вищим кадрам.

Вирішення цих загальних негативів нашої цивілізації — дуже складне. Їх не розв'язати соціалізмом совєтського зразка. Але залишити їх на самотпінні — також не можна. Робітник і взагалі кожен працюючий хоче своєї участі в розв'язуванні цих проблем. В першу чергу — керування підприємством. „Партиципація“ і стала гаслом нашої доби. Але це гасло має слабкі перспективи щодо швидкого здійснення. Ясно, що ліві обіцяють най-більше.

Це — соціальний бік справи. Але є й політичний. У Франції політичний бік набагато окремого значення, бо французі люблять зміни. 15 років владі голістів — це задовгий час. Та й соціологічно доказано, що будь-яке середовище не може так довго керувати життям, коли воно не еволюціонує пропорційно швидко. А відомо, що влада завжди сприяє певному закостенінню. Тому голісти й втратили стільки голосів.

І тепер перед ними стоять різні проблеми в цих двох площинах: соціальній і політичній.

У соціальній вони приобіцяли реформи, зовсім подібні, коли не тожотні з тими, що їх обіцяли соціалісти з комуністами. Залишається тільки питання їх фінансування. Ліві обіцяли фінансувати їх шляхом оподаткування капіталу, зменшення влатків на оборону тощо. Голісти ледве чи зможуть піти цим шляхом, а інших небагато, хоч вони очевидно є. Щоб не дати їм спокійно шукати цих шляхів, ліві вже починають соціальні заворушення. І тут можуть бути несподіванки.

Ось уже почалися страйки, яких комуністи не викликали. Викликали їх крайні ліви, виступаючи за базу чужинських, в більшості — кольорових робітників, найбільших пролетарів, які до синдикалізму владі не належали. Синдикалізм, не погоджуючись з такою методикою і такою базою, не можуть виступити проти, бо мова справді про найгірші опалучування і найгірше трактування робітників. Це може знову стати детонатором вибуху, хоч не мусить, як і страйк середньокласових, маніпульованих крайніми лівими, проти військової служби.

Щоб дати собі раду з соціальними проблемами, уряд мусить мати якнайменше невдоволених серед політичних сил. Тому перед ним стоїть питання збільшення вахляра прихильників вибраної

більшості. Тому всі нетерпеливо чекають зформування нового уряду, який покаже, наскільки голісти потраплять заспокоїти, допустити до голосу не так владі опозиції, як внутрішньої. Загравання й о з середнього прем'єра, Мессєра, не дуже багато в цьому напрямку заповідає. Але без поширення вахляра уряду не обійдеться.

Тим більше, що уклад сил в парламенті тепер буде такий інший, а з тим і мусить змінитися його роль. Згідно із зобов'язуванням тепер конституцією про все рішає влада президент. Парламент схвалює закони, а до політичних справ має, у всякому разі від часу приходу до влади де Голля, мало впливу. Формально можна було б зберегти цей стан, але з ризиком поважних ускладнень. Вистачить малих пересувань при голосуванні, і можна провести т. зв. ухвалу цензури, що змусить президента міняти уряд. При черговій „цензурі“ він мусив би хіба розв'язати парламент, і тоді країна стає перед невідомим, як вислідом гри розбурханих таким розв'язанням пристрастей.

Тож усі вважають, що, не вважаючи на конституцію, президент і більшість рахуватимуться з парламентом більше, як досі, коли в ньому не було жадного ризику для уряду й панівної більшості.

Таким чином — тільки посередньо, нехай у малій мірі — останні вибори таки вже спричинили підставу для змін. Не режиму, а виконання ним владі. Тут буде багато труднощів, багато несподіваних ситуацій. І це вимагає від режиму більшої гнучкості, більше охоти до згоровування з усюкою опозицією. Ожте, вимагає зміни психологічного наставлення. Від деякого патеріалізму президент мусить перейти до складової політичної гри, до чого досі не був зобов'язаний. Словом — тепер президент мусить позбутися підстав для закидів, що він обмежує демократію у Франції. Мусить передбачати далекішу мутацію укладу сил, посилати голістської амбіції, яку важко втримувати без де Голля.

Ці вибори принесли поразку лівим. Перед соціалістами стала спокоса: стати основним носієм бажання реформи, що відповідала б життєвим змінам. А з тим і спокоса — зрівняти альянс з комуністами, з якими годі здійснювати демократизацію соціальних відносин. У такій констеляції поразка голістів була б у майбутньому поразкою комуністів. І за цю основну проблему йтиме бій найближчими роками. У парламенті й в езекутиві.

Т. Дж.

БАТЬКИ! З'явіть заголовку вашіх дітей з найстарішою, найбільшою й найбагатішою українською національною установою поза межами батьківщини; якою є Український Народний Союз, щоб заповнити їм кращу бутучість, а нашіх громаді у вільному світі нового світового члена.

НАРОДЖЕННЯ „НОВОЇ ТРАДИЦІЇ“ В СРСР

Совєтські правителі здають собі справу з того, що їхній тип вищого ново-го типу т. зв. радянської людини — діло не легке. В гру тут входить цілий ряд факторів, зокрема психологічного характеру, яких не можна змінити ніяким „указом“ і ніякою резолюцією Політбюро чи й цілого ЦК КПСС. Один із таких факторів, який корениться в глибокій національній психіці, проникає всі аспекти національного життя, — національна традиція. Ідеал „радянської людини“ переписує національну традицію, а політика, яка хоче здійснити цей ідеал, мусить за своєю природою бути політикою, спрямованою кінцею не на цілковите знищення національної традиції, то принаймні на перетворення її шляхом вилучення всіх тих елементів, які визначають її зміст та суть.

У московських „Известиях“ з 11 березня появилася зазначена за своїм спрямуванням редакційна стаття „Народження традиції“, у якій накреслено головні засади, що їх за директивною совєтсько-російського керівництва покладено в основу нової „радянської традиції“, яка у свою чергу має стати опертю заперствованню „радянської людини“ і „радянського народу“.

„Виховання суспільної свідомості всіх громадян — одна з найважливіших складових частин процесу комуністичного будівництва. Процес формування нових суспільних відносин супроводжується у нас, зокрема, народженням нової радянської обрядовості, нових масових свят, нових традицій“ — читаємо у зазначеній статті. Далі визначаються різні явища, що встановлені нові традиційні форми підсовєтського побуту, як „посвячення у робітників“ з окремих ритуалом, прийнятих присяги в совєтській армії, „посвячення в студенти“ тощо.

Мета нових „обрядів“, „ритуалів“, „свят“ — „виховати у людей високу мораль, прикмети, допомагати формувати комуністичний світогляд“, а одночасно „витискати із свідомості старі, віджили побутові основи“.

Очевидно, газета не закликає цілком відкидати „залишки минулого“ чи такі „тра-

диційні свята“, як „зустріч Нового Року чи проводи російської зими“, але й тут, зберігаючи „коліорит старовини“, мають бути включені нові, вже совєтські елементи.

За словами газети, однією з найбільших турбот місцевих совєтських „пропаганда“ і організація нових радянських традицій, ритуалів, громадських обрядів“ згідно з загальними директивами партійного керівництва. Навіщо ряд зразків таких нових „обрядів“ та „ритуалів“, „Известия“ відзначають, що в такій спосіб, соціалістична обрядовість допомагає формувати у людей почуття радянського патріотизму, виконує колективізм, дружбу, товарищескість та взаємодопомогу.

Якщо вірити заповненням газети, то за останні роки „радянські обряди... поширилися. Партійні, радянські, профспілкові, комсомольські органи, працівники культурно-освітніх установ намагаються підготувати, розвинути, закріпити на практиці все цінне й корисне, яке зродилося з народної ініціативи“. Все так, є труднощі, а також є факти, коли те формування „р а д я н с ь к и х традицій“ приймає „виразно надумані“, сміховинні форми, наприклад, „свят близькості“, чи „свят випивки“, яке, очевидно, не обходить-ся, як пишуть „Известия“, без „гарячих напоїв“. Очевидно, чогось кращого у підсовєтських умовах важко сподіватися, і тому даремні нарікання совєтського центрального органу.

Враховуючи отакі небезпеки з творенням „нової традиції“, „Известия“ пишуть, що „творення нових радянських традицій, обрядів, свят — справа складна, тонка, яка не терпить поспіху, адміністрування, бюрократичного шаблону. Не всі ці свята і обряди тепер цікаві, не всі мають достатнє ідейно-емоційне навантаження... Над чіткими, цінними, бездумними формами наших обрядів і свят треба продовжувати працю“.

Як бачимо, йдеться про продуманий план додаткового наступу на народні російської імперії з метою вбити їхню національну душу.

м. с-ий

Проект реформи бюджетової контролю Конгресу

Вашингтон. — Лідери обох палат Конгресу, а також студійна комісія Палати репрезентатів досягнули погодження в питанні ґрунтовної реформи системи бюджетування та контролю Конгресом. Це сталося у відповідь на постійне твердження президента Ніксона, мовляв, Конгрес не має свого розпорядження потрібного механізму, з допомогою якого Конгрес міг би правильно бюджетувати та виконувати контроль над переведенням вжиття бюджетових поста-

нов. Згідно з досягненням розумінням, якщо воно буде схвалене Конгресом, Конгрес матиме змогу встановити висоту видатків, визначувати окремі грошові асигнування для різних цілей, а також матиме право встановити додатковий федеральний податок у випадку, коли видаткування урядового року перевищить визначені межі. Крім того, Конгрес матиме окреме бюджетове бюро, яке допомагатиме Конгресу вести відповідну бюджетову політику.

ГОЛОС ЧИТАЧА

ЧИ МОЖЕ ХТО ДІЛІ СІВУ ПЕРЕКЛАСТИ ШЕВЧЕНКА П. НАРОДНІ ПІСНІ?

Прочитав я цікаву книжку Івана Деркача про нашої світової слави співака й патріота п. „Модест Мендінський“ (Вид. „Каменяр“, Львів, 1969) і надіслав там листа Миколі Лисенку до Івана Франка, в якому Лисенко згадує, що: „Мендінський страшенно улюбляв, що наша пісня не може в європейській суспільстві доти ширитися і пропагуватися, доки тексти до музикантів будуть перекладатися, і то зрештою перекладені, на німецьку, французьку й інші мови і видані в тих мовах...“

Цей лист навіяв мені (я не музикант й не співак) написати цих кілька слів. Знаєте, що це перед відкриттям вийшли твори Шевченка у Варшаві. В тому числі одні то перекладли на чужі мови під редакцією кол. міністра освіти Олександра Доточного. Але чи вони надаються для співу дакою мовою? Ось питання. Чи може перекладати, так, що їх тяжко співати, з фальшивим наголосом для співу, як, наприклад, у Моношківській „Галіці“, де Йонтек мусить співати, фальшиво наголосуючи: „О Галіно, о сина дзвінчю-моя!“ з наголосом в останньому слові на „я“, замість на „о“.

Наші народні пісні пішли тепер так у моду, що різні Чомкині поспіють „крадуть їх музику, додають трішечки свого на початку чи на кінці і видають під своїм прізвиськом. Така доля стрінула народну пісеньку „І шумить і гуде, дрібне дощик іде“, а навіть: „Не ходи, Грицю“ (є північ), а певно й інші.

Щоб добре такі пісенські перекласти для співу, треба щоб вони не втрачали на красі наслідування голосів природи, вітру, шуму річки і т. д. (ономотарство). Наприклад, у Шевченківій „Утоплений“ вітер такесьню ооски питає: „Хто се, хто се, по тім боці чепе косу? Хто се?“ або коли-старий козарський-танцює, приспівує: „Дам ляха закаблукан, закаблукан ляха дам, достанеться й передам...“, то так і чуюмо удари чоїт.

Проф. Іван Воберський на годині німецької мови в Академічній гімназії у Львові говорив, яка то жива акція йде в такій малечій пісеньці „І шумить і гуде“ і стільки в ній образів, що навіть надавалася б на фільмування для екрану. На „Не ходи, Грицю“ Михайла „Старичка“ з музикою Лисенка не один „знавець“ дивився і дивився з легковажною усмішкою. Але д-р Лисенко перед війною змінив був у „Ділі“ факховий фейлетон (кількадесят „цусел“, в якому доназував П велику драматичну важдість, що зовсім не уступав чужинним світової слави драмам чи трагедіям, але написана не по-французьки чи в якийсь інший мові, але по-українськи...)

Михайло Доточний

СУБОТИНІК 21 КВІТНЯ

Совєтська преса заповнена вистісками, які то трудяться у всьому СРСР готуються зустріти „Червону суботу“ 21 квітня, коли все доросле населення СРСР мусить вийти на безплатну працю. „Всі як один“, „Третій вирішальний рік п'ятиріччя“, „Демо на комуністичний суботник“ і т. п. — такі наголовні висток у пресі, в тому й київській.

83-РІЧНИЙ ЛІСТОНОША

„Цілих днями Іванові Федоровичу Мироненку сповнило 83 роки. Востаннє він розіслав листів і пісень на заслужений відпочинок“, подала „Радянська Україна“ з 1-го квітня вістку про листоношу, який розвозив поштові в м. Черкасах з 1913 року і за той час змивав ногами понад 150.000 кілометрів. Листоношею він працював 80 років, не зважаючи на постійне перебування до 3-ї СР з Півдня і розповсюд на карпатських українців-русинів. Найцікавіший виступ був п-і Маріїни Маточі, яка нещодавно приїхала на постійне перебування до 3-ї СР з Півдня і розповсюд на карпатських українців-русинів-українців у третій Республіці Чехо-Словаччини.

Д-р Василь Вереш

КАРПАТСЬКИЙ ДОСЛІДНИЙ ЦЕНТР

(3)

Карпаторусський Союз у 1938 р. вислав навіть окрему делегацію до Чехо-Словаччійської Республіки, щоб своєю демонстративним виступом допомогти в реалізації автономії краю. Отож, треба буде оживити котуреси із гряданих організацій або створити нову загальну, всеукраїнську організацію, яка виступатиме в обороні карпатських русинів-українців у Чехо-Словаччині, як теж в інших країнах залежно від потреби.

Якщо взяти під увагу, що в Америці, крім громадських товариств, братських союзів, існують три карпатські католицькі дієцезії візантійського чи східного обряду, карпатський православний єпископат, менші чи більші групи свателіків-беластів, то

переведення цього проєкту вимагатиме багато труду.

Не менше важливе завдання — це постановою про збірники документів про збірники, переведені для Карпатської України в рр. 1938-39, та матеріалів про те, де, коли і як загинули: о. д-р Августин Волошин, президент Карпатської України, сенатор д-р Едмунд Бачинський, міністер п уряду, посол до Союзу, Федір Рєвай, заступник голови Союзу та провідний УНО.

Треба зібрати матеріали та факти про те, де і як загинули наші земляки під час гітлерівського походу на схід — братів Рогачі, Вереш, Телєга, Рашко, Ігнатко, Стечко та ін.

Окрему увагу буде присвячено збиранню матеріалів про трагічну смерть наших

владик. Спископа Теодора Г. Рожки (Ужгород), Спископа Павла П. Гойдича (Прийшів) та всіх інших членів духовенства із Карпатської України.

Ухвалено зібрати факти про часи мадярської окупації в рр. 1939-1944, що ствердять, чому будапештський режим доклав стільки зусиль, щоб здобути Підкарпаття. Досі про згаданий період написано дуже мало, хоча до Америки прибуло багато свідків, що особисто переконалися, які плани підготував мадярський режим для нашої народи і краю.

В 1974 році довершитися 55-ліття Сен Жерменського Міжнародного Договору, що вперше в історії гарантував для підкарпатських русинів автономність України, як окремої адміністративної одиниці. На той самий час припадає 35-ліття проголошення державної самостійності Карпатської України, що його довершив уряд Карпатської України на чолі з президентом о. д-ром А. Волошином, та всенародним таємним голосуванням вибраного Карпатського Союзу, що йо-

го очолював проф. Августин Штефан.

До цих двох ювілеїв долучуються 50-ліття від часу заснування Карпатської Дієцезії в Пітсбургу та призначення самостійного владик в особі бл. п. Спископа Василя Такача, одного з найбільших приятелів о. д-ра Августина Волошина.

Треба належно підготуватися, щоб ці три ювілеї гідно відзначити і присвятити для цієї цілі всі організації американських русинів (українців) та їхніх членів старших і молодших.

При цій нагоді заплановано передати до Карпатських музеїв портрети монс. Августина Волошина, президента Карпатської України, проф. Августина Штефана, голови Союзу Карпатської України, як теж всіх трьох губернаторів країни (д-р Г. Жаківич, д-р А. Бєсєжик та Константин Грабар).

Ухвалено присвятити окрему увагу ситуації русинів-українців на Словаччині. Цього вимагає факт, що в 1930 р. статистика вказувала 222.800 русинів на Прикарпатті, а в 1970 р. — тільки 58.667. Із того висновком, що за сорок років затратилося 164.134 душі.

Схвалено створити центральну бібліотеку, в якій були б зібрані всі видання про Карпатську Україну і Прикарпаття та життя його населення. Потрібно організувати дальші семінари і то по можливості поза Нью-Йорком, а в зв'язку з цим влаштувати вечори обговорення останніх книжкових видань.

Найширша ділянка — це видавничі проблеми, бо вони тісно пов'язані з фінансовими засобами Центру. Треба видати Збірник Дослідного Центру, в якому були б подані хоча в скороченні доповіді, виголошені на всіх семінарах та конференціях, монографію про поселення карпатських русинів в Америці та Канаді і біографії їхніх професіоналів. Готові вже матеріали о. Івана Сливача, який зібрав усі документи правного характеру про розвиток церковно-громадського і культурного життя іммігрантів із Закарпаття, праця д-ра Михайла Терпака „Розвиток національної іде-

ології в карпато-українській літературі“ та ще десяток інших. Видання публікацій подумані переважно англійською мовою, бо вони призначені передусім для другої і третьої генерації, яким важко читати видання українською мовою.

До видавничої програми включено теж видання хроніки життя на Карпатській Україні, яку уклад ред. Михайла Вайда, що тепер працює над виданням історії Плату на Карпатській Україні та над збиранням друкованих у пресі та різних видань матеріалів про те, що писали чужинці про Карпатську Україну.

Під час конференції голода д-р Степан Рєсєха привітав редактора видань Українського Конгресового Комітету д-ра Володимира Душинька і склав йому подяку за його публіцистичну працю в 1938-39 рр. на користь Карпатської України.

Отець проф. д-р Василь Шеретий підняв увагу присутніх на участь у конференції і закликав усіх до дружньої співпраці в інтересі українського народу.

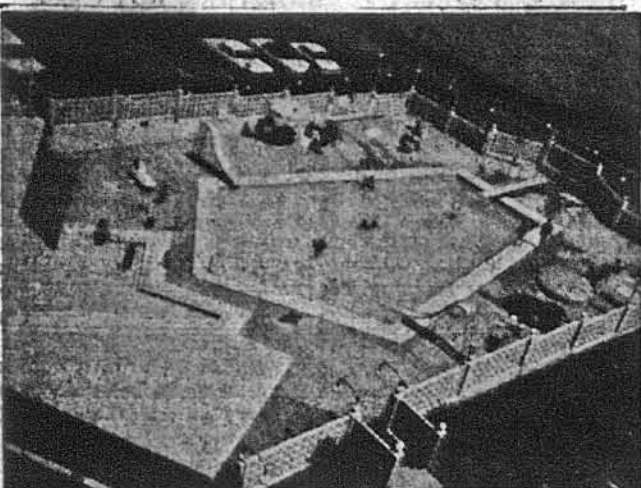
SHEVCHENKO SCIENTIFIC SOCIETY
302 WEST 13th STREET NEW YORK, N.Y. 10014

1000

Лариса Полтава

БУДІВНИЧІ НОВОЇ АМЕРИКИ

(2)

Купальний басейн входить до комплексу будов п-ва О. і Г. Воскобойників на "Парк Пліза", у Стейт Коледжі Па.

Наш батько, крім малого заробітку на заводі, згадує п-і Галина, — їздив до п-а Юліана, міняв, купував, продавав і привозив по меншій ціні з історії для дітей. У світах, серед голодних людей і озвірілої "власті", він ризикував не раз життям, і так врятував нас.

Іздала наші люди на Дюбас, на Кузбас, працювали в шахтах і так рятували. Найбільше їздили в Росію по хліб. Вона не була призначена на голодову смерть так, як Україна. Найбільше упривілейованим, — знову вступив у розмову господар, — були комуністичні колективізатори, НКВД, військовики, пропагандисти. Вони виконували план Москви. На базарі в Миргороді вмиряли по 200-300 людей щоденно. Щоб пройти до центру міста, я мусів на хідники переступити щонайменше 100 груп, а їх же забрали ще два дні! Декотрі села на 1 000-2 000 душ вимерли цілком, не залишилися ні однієї людини. Лише подекуди блукали здичавілі коти. Колгоспні коні ходили, мов ті кішки, по селах і хуторах. Гинули люди, гинула й тварина без людини.

Ми вижили. Але в 1937 році, за ката Єжова, — згадав Олександр Григорович, — батька заарештували, вивезли до Лубен, і він вже ніколи не повернувся додому. "Гайбол", кава, тістечка... Стіну великої вітальні прикрашували картини та багато скульптур талановитого Капшуків. Між ними одна великого розміру — всадник козак на коні, у дозорі. Немов дивиться у майбутнє, щоб ніколи не повторилося на Українській Землі то, що сталося 40 літ тому. З дальної розповіді доводилося, що рідний брат п-і Галини Микола Дробот трагічно загинув уже в Америці, під час праці. І стає зрозуміло, чому 10-го березня в Гартфорд, Конн., на прийняті, влаштованому знайомими й друзями цієї родини з нагоди злочоту докторату проф. Михайлом Воскобойником, гості пропонували назвати Фондацию Олександра і Галини Воскобойників при УВАН іменами с-д.п. батька Григорія Воскобойника та с-д.п. Миколи Дробота. Це були люди праці, знавці, ініціатори. Вони, хоч і за різних обставин, загинули, але не вмерли.

За 5 коротких років

Як згадано, п'ять років тому п-во Воскобойників збудували три великі мешканцеві доми з люксовими апартаментами: 1 528 кімнат (лише електрика на ті три будинки коштує близько 30 000 дол. річково). А впродовж останніх п'яти років Олександр і Галина Воскобойники запланували і збудували ще 7 житлових будинків, поселених в люксових і доступних по ціні помешканнях декілька тисяч людей. П'ять років тому представник "Свободи" бачив кілька авто, що належали цій будівельній фірмі, а інші їх понад 30, і навіть "супервазори" — одержують від фірми особові авто.

У неділю ми їздили з п-вом Воскобойниками оглянути кілька домів, виставлених клієнтами, з надзвичайно зручними, розумно запланованими помешканнями, із невидимими шафами у стінах, з усіма угодженнями нашого модерного віку; з бальконами, що запрошують відірватися від щоденних справ і відпочити, дивлячись на недалекі

тепер ледь засніжені гори. Здалеку ми бачили високу вежу телевізійної корпорації "Горного Орла", також ала-ність п-ва Воскобойників. Та станція за нецілих 2 долари місячно доносить до жителів багатьох гірських районів найкращі якості програми ЕЙВІС, СІБІС, ЕНВІС та місцеві освітні програми. Не даремно місто трактує цих людей, як будівничих нового Стейт Коледжу і нової, досконалішої Америки. Олександр Воскобойник отримав від Міської Управи грамоту-подяку за працю в Review Design Board для громади. А звідки взявся час ще й на це — таємниця господаря.

Над містом височать 10 великих світлич будинків, немов 10 кораблів, що випливали у стілісті плаванина. Це твори тих, кого 40 років тому більшовицька Москва признавала на голодову смерть. Цей успіх, оці понад 1 200 люксових апартаментів, збудованих за планами Олександра і Галини Воскобойників, доглянений до подробиць, щоб були найкращі, — дійсно гідна відповідь творчих українських людей нацистичним народів у Домі Неволі, за висловом Лесі Українки, — в СССР.

Ми придбали великий компютер, — розповідає господар. Те, що дружина і я мусили опрацювати та обраховувати тижнями, і то працювати не розгинаючись, — тепер маємо за кілька хвилин. Це дало нам трохи більше вільного часу.

Крім цих 10 домів, де є все, від балконів і телевізій до пралень, п-во Воскобойників реалізують інший план, складений ще перед 1968 роком. Його здійснення вимагало й вимагає великого вкладу праці, знань та студій. Ось що писала газета "Сентр Дейлі Таймс" з 24 серпня 1972 року у вісті "Одержано дозвіл на повітряну телевізійну станцію": "Федеральна Комісія Інформації видала зареєстрованій Телевізійній станції і мережі у Стейт Коледжі, власником якої є Олександр Воскобойник, дозвіл на будову такої комерційної телевізійної станції, канал 29". На горі, що підіймається на 1 000 стіп над морем, буде змонтована телевізійна вежа висотою в 500 стіп, на віддалі кількох миль від летовища Мід-Стейт, на що також одержано дозвіл від Федеральної агенції у справах авіації. Телевізійна студія буде в самому місті Стейт Коледжі, а зображення до вежі пересилатимуть з допомогою мікрохвиль. Далі йде довгий список міст і місцевостей в радіусі 100 миль, телевізійний екран яких збагатиться новою програмою.

Олександр Григорович розповідає більше про цю справу. Станція матиме назву WTIE-TV, канал 29. Програма буде кольорова. П'ясиг — 100 миль навколо Стейт Коледжу, в центрі Пенсильванського штату. П' будова буде коштувати кругло 4 мільйони доларів. Уже комплектується штаб — біля 30 людей, фахівців своєї справи.

На всю Америку є 517 телевізійних станцій, а нашої через місяць розпочнемо конкретну будову, все вже підготоване.

Власники нової телевізійної станції в Америці — пані Галина і Олександр Воскобойники. Таких випадків на всі ЗСА є лише три. Здійснюване нашими земляками підприємство відкриє деякі можливості і для українських

Київське радіо передало більше Москві, чим Києва

Перегляд щоденних радіопрограм Радіо Київ для міста, області і всієї України виявив, що київське радіомовлення дедалі, то більше поступається місцем і часом московському радіо, у деяких днів обертуючись у звичайний ретрансляційний вузол програм із Радіо Москви. Тематично й часове середня, звичайна програма Радіо Київ складається з українськомовних передач та з трансляцій з інших станцій — із Москви, а тому й радіостанції для молоді "Юність", Вероме для прикладу з "Довідкового відділу" газети "Радянська Україна"

фахівців, а можливо й сценаристів-письменників, мистців-малюрів, композиторів та ін. творчих людей. Телевізійна станція надаватиме програми до 17 повітів, її найголовніша завдання — якнайкраще обслужити глядачів центральної Пенсильванії: розвага, відпочинок, інформація, спорт, новини з ЕЙВІС і т.д. В 11-ти щоденниках будуть публікуватися її програми, а також у "TV-Guide" та ін. цього типу виданнях. Телевізійна станція п-ва Воскобойників буде афільювана з ЕЙВІС, що вже є особливим успіхом ініціаторів. Станція надаватиме програми від 5-ї вечора до 12-ї ночі, а з суботи й неділі — з самого ранку. Із усієї програми п-во Воскобойників зарезервували собі 35 відсотків часу — для власних програм: фільми, новини, місцеві справи, рекламні тощо.

Автор мав нагоду ознайомитися з 24-сторінковою книжечкою — пропозицією про відкриття Телевізійної станції. На тих 24 сторінках — ідеї, знання, досвід багатьох людей. Після збирання всіх даних, її опрацював на доручення власників, спеціаліст із ділянки радіо і телевізії, випускник Пен Стейт Університету письменник і журналіст В. Мекензі. Із точних списків (яких безліч, як і цифр, фреквенцій хвиль тощо) довідуючись, що станція обслужуватиме 1 мільйон глядачів.

Нове, велике підприємство — і така й буде його роль. Кілька років пішло на підготовку, на вивчення справ, проблем тощо. Якнайбільше знання, повна відповідальність і повне довіря — це три кити, на яких колись трималася планета Земля, — усміхаючись, говорить Олександр Григорович, — а в Америці на них тримається бізнес.

(Продовження буде)

"ГОЛОС АМЕРИКИ"

ПРО ВИРУ ЛЕВІЦЬКУ

Вашингтон. — Державна радіовислання "Голос Америки" передала з рамена українського Відділу в огляді культурного життя українців у Америці програму 24 березня, що була присвячена 40-літтю сценічної діяльності актриси Віри Левіцької з Філадельфії та новій догратій платівці "Мелія", де актриса виконує головну роль.

НОВИЙ СКЛЕП З МАТЕРІАЛАМИ

в українській ділянці Нью Йорку, матеріалів, що надаються для висилки до краю.

НИЗЬКІ ЦІНИ.

Для читачів "Свободи" спеціальна знижка.

CARA-SUE FABRICS INC.

91 Second Avenue (між 5-6 вул.)

NEW YORK, N.Y.

Приймається оголошення

святотичних побань

у "Свободі"

Адміністрація "СВОВОДИ" повідомляє, що будуть застосовуватися загальні побань, вона й в цьому році призначить окремі палати збільшеного Великого числа на оголошення традиційних святотичних побань і побань.

ЦІНИ ОГОЛОШЕНЬ:

1 пал. черв. 1 пал. черв.	\$ 3.00
1 пал. черв. 2 пал. черв.	5.00
2 пал. черв. 2 пал. черв.	10.00
3 пал. черв. 2 пал. черв.	15.00
4 пал. черв. 2 пал. черв.	20.00
5 пал. черв. 2 пал. черв.	25.00
6 пал. черв. 2 пал. черв.	30.00

та в інших розділах.

Треба сподіватися, що загальне Громадянське анкетування про нагоду, щоб передати свої традиційні побань на дати про себе знати своїм рідним, приятелям та знайомим навіть в електричних заклинках світу, куди наперед чи зазвичай пошта занесла б таку містку. Великий шрам "СВОВОДИ" та відповідний зміст збільшеного святотичного числа, надають таким побаням особливу нагоду і значення.

Оголошення приймаються за НОВИМ СТАНДІОМ до 14-го КВІТНЯ 1973 РОКУ за СТАРИМ СТАНДІОМ до 24-го КВІТНЯ 1973 РОКУ

Зголошення святотичних побань, РАЗОМ З ГРОШЕВІО ПЛАТІОМ, залежно від величини оголошення, надсилаються до:

"СВОВОДА"

83 Grand Street, Jersey City, N.J. 07303

СПОРТ

ГАЗЕТКА

"Чорноморська Січ" — "Геле" Юньон 10:1

Ньюарк 13 березня. — Уже розпочалися фінальні гри т.з. плей оф у Гаківковій Лізі Юньон Кавіті. Згідно з розкладом гор у I півфінальних серіях, відбулися зустрічі пар: Плейнфілд — Вестфілд (1 і 4 місця) і "Ч. Січ" — "Геле" (2 і 3 місця). В обох зустрічах переможцями вийшли фаворити: Плейнфілд і "Ч. Січ". Чергові відплатні змагання між цими парами відбулися у наступний вівторок. У звіткових змаганнях "Ч. Січ" мала замітну перевагу і вже в I періоді вела 3:1, що його здобули: Масій, Олінік і Дзіман. В II періоді українські гаківкери продовжували доминувати і закінчили його вислідом 7:1. Чергові голи для "Ч. Січ" стріляли: Лебедь, Семанішин і двоє разів Марко Соловей. В III і останньому періоді "Січовики" остаточно встановили вислід 10:1, після чого, як втретє в цій гри Соловей, виграє Орест Лебедь і Київ, стріляли дальших три голи.

"Чорноморська Січ" — "Фларс" 8:0

Ньюарк 17 березня. — Продовжуються змагання в Гаківковій Лізі Велі Скейтерс. Після високої поразки "Ч. Січ" 1:6 з Вейн Сінєрс, значно загострилася боротьба за звання чемпіона тієї Ліги. Щоб остаточно здобути чемпіонат, "Ч. Січ" треба виграти всі три залеглі зма-

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ

П'ЯТНИЦЯ, 18-го КВІТНЯ 1973 р.

НЬЮАРК-ІРВІНГТОН, Н. Дж. Місячні збори Т-ва Зал. Січ 371 Вїдл. о год. 7-їй веч. в залі УНДЮКО в Ірвінготі. Простіться чл. вивантажити залеглі вкладки. — Стефанія Стеція, гол. Лєся Назарук, касир. Ю. Варанюк, секр.

НЕДІЛЯ, 15-го КВІТНЯ 1973 р.

ПІАТЕРОН, Н. Дж. Місячні збори Т-ва Зал. Січ 182-ї Вїдл. від год. 11-ї в залі Укр. Правосл. Церкві при 635 Broad St. Простіться чл. прибути і вивантажити залеглі вкладки. — Гр. Клименко, секр.

ЧИКАГО, Іл. Річні загальні збори Т-ва Зал. Січ 399 Вїдл. о год. 12-їй веч. в доміні УАСТ Лєві, 2363 W. Chicago Ave. Простіться чл. обов'язково прибути. — Упрва.

ДЕТРОЙТ, Мич. Місячні збори Т-ва Зал. Січ 75 Вїдл. о год. 1-їй по пол. в УНДЮКО. — І. Ващук, гол. П. Федик, фін. секр.

БІЛТОН, Н. Дж. Місячні збори Т-ва Зал. Січ 182-ї Вїдл. від год. 11-ї в залі Укр. Правосл. Церкві при 635 Broad St. Простіться чл. прибути і вивантажити залеглі вкладки. — Гр. Клименко, секр.

ДЕТРОЙТ, Мич. Місячні збори Т-ва Зал. Січ 75 Вїдл. о год. 1-їй по пол. в УНДЮКО. Простіться прибути на збори і вивантажити вкладки. С. Лєсєвє, рек. секр.

ПАСОВИК, Н. Дж. Місячні збори Т-ва Зал. Січ 182-ї Вїдл. від год. 2 по пол. в УНДЮКО при 237 Говн Ave. На порядку: вибір — доповнення Святотичного Кодексу посвячення Зїдл. прокляту, що має відбутися 9 травня 1973 р. Простіться про членство участь. — В. Маруцук, рек. секр.

гання, в цьому числі одну зустріч зі згаданим клубом Вейн, а якому виступають — між іншими — сини президента Ліги. Будучи тек суддею сам президент, як і його приятелі — судді, час-то кричать наших спортсменів — рішеннями, що явно промощують дорогу до чемпіонату згаданим дружині. Саме тому в звіткових змаганнях "Січовики" свідомі цього — грали з надзвичайною посвятою, великим бажанням перемогти, без зайвих фавлів, щоб не дати причини суддям до висилки їх до карного "ложа", чи навіть суспенд. Завдяки цій найправильнішій тактиці, українські гаківкери здобули високу перемогу з цим чільним противником, яким був минулорічний чемпіон "Фларс". Серію голів започаткував Сурович, який в I періоді започаткував двома гарними голами, після якого Мельник, Гудак і М. Київ здобули вислід періоду 5:0. У другому періоді знову відзначився Гудак, який вперше в складі "Ч. Січ" здобув свій "гет трик", стріливши в ньому чергових два голи. В III періоді, Гудак завершив вислід вечора — 8:0.

Показник табелі Гак. Ліги Велі Скейтерс після цих змагань:

14. Січ — 17 гор, 28:6 то-чок, 2. Вейн Сінєрс 16 г., 24:8 т.; 3. Фларс — 18 г., 22:12 т.; 4. Кінєльсон — 17 г., 12:22 т.; 5. Маунтен Лейк — 19 г., 12:16 т.; 6. Пасєєйк Велі — 16 гор, 4:28 точок.

ФУТБОЛ

"Чорноморська Січ" — Молфетта Ф. К. 1:0

В переддень до цих місцевих змагань "Мейджер Дівізії" Шейфер Ліги Нью

Арканзасу, який в останніх роках вигравав дружини ДАФБ (Німечко - Американсько-го Союзу).

О. Твардовський

Джерзі, Управа Ліги повідомляла УСТ "Ч. Січ", що Молфетта ФК не прибуде на площу, віддаючи нашим футболістам дві точки без гри.

"Чорноморська Січ" (юнаки) — Португальський СК (юнаки) 1:1

Голя для "Ч. Січ" здобув Тилко. В цій дружині старших юнаків пописуються минулорічні учні, випускники Спортової Школи "Ч. Січ": Ю. Ілємський, брати Ю.Б. і В. Вакуни, В. Лонєвський і згаданий Т. Тилко. У звіткових змаганнях ще виступали: І. Шиняник, І. Мавро, С. Колєсник, Г. Мавро, Д. Чикино, Н. Вакун — мейджер, М. Вакун — тренер.

"Стар Леджер" про УСТ "Ч. Січ"

Неділний "Стар Леджер" 18 березня ц. р. помітив на спортивній сторінці репортаж колюмніста Джефа Толвіна — під наголовком "Фармігаскер скіл бігєн ірлі і Арджентина". Започаткувавши цей репортаж про "короля" стрільби "Ч. Січ" і Шейфер Ліги — Михайла Фармігу, який у дитячих роках перебував з батьками в Аргентині, Толвін згадав далі про надзвичайні успіхи футболіста "Ч. Січ", що їх вони здобули в 3-ох останніх роках. У згадках про Фармігу інформувало, що цей талановитий спортсмен, народжений в Україні, а далі висчислює імена інших чоловіків футболістів, менеджера і тренера Михайла Пилипюда. В кінці репортажу цитує вислови президента ЮССФА на стейт Нью Джерзі, Едварда Кеннеді, що "Ч. Січ" та інші чоловічі клуби Шейфер Ліги в останніх роках виграли до тієї міри, де вони почали доминувати в конкуренції, в яких до цього часу вигравали дружини ДАФБ (Німечко - Американсько-го Союзу).

О. Твардовський

14. Січ — 17 гор, 28:6 то-чок, 2. Вейн Сінєрс 16 г., 24:8 т.; 3. Фларс — 18 г., 22:12 т.; 4. Кінєльсон — 17 г., 12:22 т.; 5. Маунтен Лейк — 19 г., 12:16 т.; 6. Пасєєйк Велі — 16 гор, 4:28 точок.

Показник табелі Гак. Ліги Велі Скейтерс після цих змагань:

14. Січ — 17 гор, 28:6 то-чок, 2. Вейн Сінєрс 16 г., 24:8 т.; 3. Фларс — 18 г., 22:12 т.; 4. Кінєльсон — 17 г., 12:22 т.; 5. Маунтен Лейк — 19 г., 12:16 т.; 6. Пасєєйк Велі — 16 гор, 4:28 точок.

Показник табелі Гак. Ліги Велі Скейтерс після цих змагань:

14. Січ — 17 гор, 28:6 то-чок, 2. Вейн Сінєрс 16 г., 24:8 т.; 3. Фларс — 18 г., 22:12 т.; 4. Кінєльсон — 17 г., 12:22 т.; 5. Маунтен Лейк — 19 г., 12:16 т.; 6. Пасєєйк Велі — 16 гор, 4:28 точок.

Показник табелі Гак. Ліги Велі Скейтерс після цих змагань:

14. Січ — 17 гор, 28:6 то-чок, 2. Вейн Сінєрс 16 г., 24:8 т.; 3. Фларс — 18 г., 22:12 т.; 4. Кінєльсон — 17 г., 12:22 т.; 5. Маунтен Лейк — 19 г., 12:16 т.; 6. Пасєєйк Велі — 16 гор, 4:28 точок.

Показник табелі Гак. Ліги Велі Скейтерс після цих змагань:

14. Січ — 17 гор, 28:6 то-чок, 2. Вейн Сінєрс 16 г., 24:8 т.; 3. Фларс — 18 г., 22:12 т.; 4. Кінєльсон — 17 г., 12:22 т.; 5. Маунтен Лейк — 19 г., 12:16 т.; 6. Пасєєйк Велі — 16 гор, 4:28 точок.

Показник табелі Гак. Ліги Велі Скейтерс після цих змагань:

14. Січ — 17 гор, 28:6 то-чок, 2. Вейн Сінєрс 16 г., 24:8 т.; 3. Фларс — 18 г., 22:12 т.; 4. Кінєльсон — 17 г., 12:22 т.; 5. Маунтен Лейк — 19 г., 12:16 т.; 6. Пасєєйк Велі — 16 гор, 4:28 точок.

Показник табелі Гак. Ліги Велі Скейтерс після цих змагань:

14. Січ — 17 гор, 28:6 то-чок, 2. Вейн Сінєрс 16 г., 24:8 т.; 3. Фларс — 18 г., 22:12 т.; 4. Кінєльсон — 17 г., 12:22 т.; 5. Маунтен Лейк — 19 г., 12:16 т.; 6. Пасєєйк Велі — 16 гор, 4:28 точок.

Показник табелі Гак. Ліги Велі Скейтерс після цих змагань:

14. Січ — 17 гор, 28:6 то-чок, 2. Вейн Сінєрс 16 г., 24:8 т.; 3. Фларс — 18 г., 22:12 т.; 4. Кінєльсон — 17 г., 12:22 т.; 5. Маунтен Лейк — 19 г., 12:16 т.; 6. Пасєєйк Велі — 16 гор, 4:28 точок.

Показник табелі Гак. Ліги Велі Скейтерс після цих змагань:

14. Січ — 17 гор, 28:6 то-чок, 2. Вейн Сінєрс 16 г., 24:8 т.; 3. Фларс — 18 г., 22:12 т.; 4. Кінєльсон — 17 г., 12:22 т.; 5. Маунтен Лейк — 19 г., 12:16 т.; 6. Пасєєйк Велі — 16 гор, 4:28 точок.

Показник табелі Гак. Ліги Велі Скейтерс після цих змагань:

14. Січ — 17 гор, 28:6 то-чок, 2. Вейн Сінєрс 16 г., 24:8 т.; 3. Фларс — 18 г., 22:12 т.; 4. Кінєльсон — 17 г., 12:22 т.; 5. Маунтен Лейк — 19 г., 12:16 т.; 6. Пасєєйк Велі — 16 гор, 4:28 точок.

Показник табелі Гак. Ліги Велі Скейтерс після цих змагань:

14. Січ — 17 гор, 28:6 то-чок, 2. Вейн Сінєрс 16 г., 24:8 т.; 3. Фларс — 18 г., 22:12 т.; 4. Кінєльсон — 17 г., 12:22 т.; 5. Маунтен Лейк — 19 г., 12:16 т.; 6. Пасєєйк Велі — 16 гор, 4:28 точок.

Показник табелі Гак. Ліги Велі Скейтерс після цих змагань:

14. Січ — 17 гор, 28:6 то-чок, 2. Вейн Сінєрс 16 г., 24:8 т.; 3. Фларс — 18 г., 22:12 т.; 4. Кінєльсон — 17 г., 12:22 т.; 5. Маунтен Лейк — 19 г., 12:16 т.; 6. Пасєєйк Велі — 16 гор, 4:28 точок.

Показник табелі Гак. Ліги Велі Скейтерс після цих змагань:

14. Січ — 17 гор, 28:6 то-чок, 2. Вейн Сінєрс 16 г., 24:8 т.; 3. Фларс — 18 г., 22:12 т.; 4. Кінєльсон — 17 г., 12:22 т.; 5. Маунтен Лейк — 19 г., 12:16 т.; 6. Пасєєйк Велі — 16 гор, 4:28 точок.

Показник табелі Гак. Ліги Велі Скейтерс після цих змагань:

14. Січ — 17 гор, 28:6 то-чок, 2. Вейн Сінєрс 16 г., 24:8 т.; 3. Фларс — 18 г., 22:12 т.; 4. Кінєльсон — 17 г., 12:22 т.; 5. Маунтен Лейк — 19 г., 12:16 т.; 6. Пасєєйк Велі — 16 гор, 4:28 точок.

Показник табелі Гак. Ліги Велі Скейтерс після цих змагань:

14. Січ — 17 гор, 28:6 то-чок, 2. Вейн Сінєрс 16 г., 24:8 т.; 3. Фларс — 18 г., 22:12 т.; 4. Кінєльсон — 17 г., 12:22 т.; 5. Маунтен Лейк — 19 г., 12:16 т.; 6. Пасєєйк Велі — 16 гор, 4:28 точок.